

Gravskrift over en rektors retorikk

Torsdag 1. juli legges Uni Global ved UiB ned. Samtidig sier UiBs rektor at dette er et satsingsfelt. Forstå det den som kan, er den gjengse oppfatningen på «høyden».

INNLEGG

Terje Østigård
Dr. art. arkeologi,
Universitetet i Bergen,
Uni Global

I september i fjor flyttet enheten Uni Global til UiBs nye storstue: Det nye internasjonale huset hvor utviklingsforskere fra Christian Michelsens Institutt, UiB og Global skulle samarbeide, og Bergen ressurscenter for internasjonal utvikling ble opprettet. Flyttingen kostet mange millioner for Uni Global. Rektor Sigmund Grønmo holdt en flott tale om hvor viktig utviklingsforskning var og om behovet for dette tverrfakultære miljøet. Det er slikt som klinger fint i festtaler.

- Mindre enn ett år senere har Grønmo lagt ned Uni Global. Uni Global var en videreføring av Senter for utviklingsstudier ved Universitetet i Bergen, og har eksistert i 25 år. Utviklingsforskning er ett av to hovedsatsingsområder ved UiB. Det andre er maritim forskning, som årlig får 76 millioner kroner fra UiB. UiBs utviklingsforskning får om lag 1,5 millioner kroner årlig. Likevel fremhever Grønmo i sin retorikk at universitetet vil styrke sin satsing på utviklingsrelatert forskning.

- Det er vanskelig å forstå logikken i dette. Retorikk er overtalelsens kunst. Retorikk er derfor viktig når makt utøves for tilsynelatende å gi inntrykk av en åpen og ryddig prosess. Det blir ikke bedre når retorikken er selvmotsigende, inkonsekvent og ulogisk.

UNI GLOBAL: Holdt til i det nye bygget i Jekteviksbakken, men torsdag legger rektor Sigmund Grønmo (det lille bildet) ned avdelingen.
FOTO: SILJE GRIPSRUD, UIB

- Bakgrunnen for nedleggelsen av Uni Global er en særegen organisatorisk struktur ved UiB. Uni Global er del av Uni-konsernet - et aksjeselskap og ikke en del av UiB, selv om UiB eier flesteparten av aksjene i selskapet. Grunnen til denne todelingen er ulike finansieringskilder. UiB får midler direkte fra staten mens Uni er finansiert med eksterne midler, først og fremst fra Norges forskningsråd og EU.

- Norges forskningsråd er den absolutt viktigste finansieringskilden til forskning i Norge. Siden Senter for utviklingsstudier var basert på eksterne midler, ble enheten omorganisert fra universitetet til Uni-konsernet (daværende Unifob) og kalt Uni(fob) Global. Uni som konsern har en årlig omsetning på omkring en halv milliard kroner.

- Global som avdeling ble opprettet for en treårsperiode hvorpå enheten skulle evalueres. Den eksterne evalueringen ga Uni Global toppkarakter og anbefalte at enheten ble tatt tilbake til UiB siden utviklingsforskning er et av de to hovedsatsingsområdene til universitetet.

- UiB valgte å ikke ta hensyn til denne evalueringen. Bortsett fra et særdeles viktig forskningsprogram finansiert av utenriksdepartementet, tok UiB tilbake kun ni stillinger hvorav åtte er administrative. Dette kaller UiB «å satse på utviklingsforskning».

- Enda mer paradoksalt er rektors retorikk når det gjelder forskning. Ifølge ledelsen skal de kun ta tilbake det som er UiB-relaterte aktiviteter. Om enn ikke i ord, men i handlinger, så betyr det at prosjekter finansiert av Norges forskningsråd ikke er UiB-relatert aktivitet hvis de er initiert av ansatte i Uni Global. UiB må være ganske enestående i Norge som ikke definerer denne forskningen som en universitetsaktivitet.

- Fire forskere som har forskningsprosjekter ved Uni Global finansiert av Forskningsrådet, har blitt tilbudt å jobbe på Rokkansenteret. Rokkansenteret er også del av Uni-konsernet, og arbeider primært med den norske velferdsstaten, ikke utviklingsstudier.

- Retorikken og logikken tar nye høyder når ledelsen sier at utvi-

klingsstudier skal videreutvikles i forhold til Rokkansenteret og «gjennom bredt samarbeid styrke dette forskningsfeltet». Forskningen som i utgangspunktet ble bortdefinert som ikke UiB-relaterte aktiviteter er plutselig blitt kjernen i den videre satsingen.

- Utgangspunktet for Uni Global var nettopp å ha denne koordinerende funksjonen innen utviklingsforskning, men enheten legges altså ned. Rokkansenteret som ikke driver med utviklingsforskning, men som har fokus på den norske velferdsstaten, skal derimot være sentral aktør i UiBs satsing på utviklingsrelatert forskning, til tross for at de gir klart uttrykk for at dette ikke er og ikke vil bli et satsingsområde ved Rokkan.

- UiB er ganske alene i Norge når de hevder at de satser på utviklingsrelatert forskning og samtidig legger ned et tverrvitenskapelig miljø som har eksistert i 25 år. Ved universitetet i Oslo har de et tilsvarende senter - Senter for utvikling og miljø - som får nesten 50 prosent finansiering fra sin universitetsledelse. UiB har aldri sat-

FAKTA SAKEN

- » UiB hevder de satser på utviklingsforskning.
- » Tidligere Senter for utviklingsstudier og nå Uni Global er lagt ned.
- » Deler av utviklingsforskningen blir ikke definert som UiB-relatert aktivitet.

set tilsvarende på Senter for utviklingsstudier eller Uni Global.

- Det er to måter å oppfatte denne prosessen og konsekvensene av nedleggelsen. Forsker Anne Bang ved Uni Global sier at «utviklingsforskning flagges fra UiB sin side som en satsing. Det oppfatter jeg uhyre paradoksalt. Jeg kan ikke se dette som annet enn en nedbygging» (BT 18.06), hvorpå Grønmo svarer (retorisk): «Det er jeg overrasket over».

- UiB er fornøyd med prosessen og resultatet. Fra det første perspektivet er dette riktig nok mer avviklingsstudier enn utviklingsstudier.

Statsministeren

Piddien

Fire dommere fikk ikke med seg at ballen var langt inne.

– Det va' fordømt domt domt...

